

DIE MOOIE ZOMER VAN 1973...

Die mooie zomer van 1973 waar maar geen einde aan kwam! Het prachtige weer met uitzonderlijke nachten was bijzonder gunstig voor de vangsten met licht. Ik had het geluk enkele zeldzame soorten te verzamelen van de grote familie der Nootuidae. Als lichtbron gebruikte ik een kwikdamplamp van 125 W, verbonden met een smoorspoel van 125 W aan een elektrische stroombron van 220 V. Lichtpunt geplaatst op 1 meter boven de grond, waarop een wit plastic zeil van $\frac{4}{4}$ vierkante meter. Op verschillende plaatsen bovendien dit alles geplaatst op 2 m afstand van een witte gevel. De bezochte biotopen waren gelegen in de provincie Luxemburg en wel in de driehoek Wellin-Neupont-Daverdisse-Gembes. De eerste twee plaatsen liggen in de kalkstreek en de overige in de Ardennen. De grote verscheidenheid van planten en bomen, die we hier gelukkig nog aantreffen, bezorgt ons natuurlijk een grote rijkdom aan insectenleven. Zo heb ik in totaal ongeveer 200 soorten nachtvlinders waargenomen, waaronder enkele zeldzame exemplaren.

Crypsedra gemmea Tr.

In cat. Lhomme Vol. I, blz. 219, nr. 565,
Seitz Vol. III, plaat 32f,
Koch Band III, nr. 222,
Forster-Wohlfahrt Band IV, blz. 208,
Cat. Derenne blz. 65.

In België waargenomen te Baraque Fraiture (Lambillionea 65, blz. 31), Losheimergraben (Lambillionea 66, blz. 41), War-sage (Lambillionea 63, blz. 22), Herzogenwald, Baraque de Porfays, Houffalize (Cat. Derenne, blz. 65), Gaume en om-geving (Alexanor V, blz. 58), Neupont 1970-1973 (R. Van averbeke en Ph. Hoyois).

Vliegtijd van begin juli tot einde september.

Rupsen leven op grassen (Phleum pratense L.) waarvan ze de wortels eten tijdens april en mei. Het ei overwintert.

Ik heb de vlinder niet zien aanvliegen. Hij zet zich onbe-weeglijk in het licht op de grond. De soort is zeer zeld-zaam in het gebied. 1 ♂ gevangen op 23-8-1973 in prima toestand.

Pantea coenobita Esp.

In Seitz Vol. III, plaat 2a,
Koch Band III, nr. 1,
Cat. Lhomme blz. 313, bos van Raismes, Noord-Frankrijk,
Cat. Derenne 25-2-1927, blz. 46, nergens waargenomen in België,

Cat. Derenne 25-12-1935, blz. 83, te Laroche,
Lambillionea tome 52 : 29-6-1952 te Strivay (Luik)
- tome 56 : te Sclessin, te Tellin 8-7-1956
- tome 60 : te Torgny, Plainevaux en Strivay
- tome 66 : te Barvaux,
Alexanor V, blz. 58, te Ethe in juni 1966,
Linneana Belgica : te Vielsalm in 1939
te Carlsbourg in 1841 en 1943
te Bouillon 1959-1960
te Aywaille en Tilff in 1960
te Malmedy en Hockay in 1960
te Buzenol in 1960-1964 en 1966
te Humbois in 1969 en 1970
zuiden van Thuin in 1969.

De vliegtijd begint vanaf begin juni en duurt tot einde juli. De rups leeft op naaldhout (Abies excelsa D.C., Pinus silvestris L.), van augustus tot einde oktober, en overwintert vervolgens. Deze krachtig getekende uilen met sterk kontrasterende zwart-wit kleuren zijn gemakkelijk te vangen daar ze zich kalm in de lichtkring op muur of grondvlak plaatsen, steeds voor middernacht. De vrouwelijke exemplaren zijn aanmerkelijk groter dan de mannetjes. Deze hebben een vleugelwidte van 38 mm en de wijfjes tot 46 mm. De vlinder is niet zeldzaam in het gebied. Ik verzamelde hem op 13, 14 en 15 juni 1973 : 5 ♂ en 1 ♀.

Cl. Dufay schrijft in Alexanor V, blz. 133 dat de vlinder niet zeldzaam is in zijn gebieden, die zich uitstrekken in het oosten van Frankrijk in de departementen Nord, Ardennes, Aisne, Meurthe et Moselle, Vosges, Bas-Rhin, Haut-Rhin, Doubs, Ain, Isère, Haute-Savoie. Voor België kunnen we dus voorlopig aannemen dat de provincies Luik, Luxemburg en Henegouwen de noordelijkste verspreidingsgrens van deze mooie vlinder zijn.

Polymixis flavicincta Den. & Schiff.

In cat. Lhomme Vol. I, blz. 224,
cat. Derenne suppl. februari 1928, blz. 68,
Seitz Vol. III, plaat 33c-d,
Koch Band III, nr. 227,
Forster-Wohlfahrt Vol. IV, blz. 206.

Komt in België voor te Gent, Leuven, Genk, omstreken van Brussel, Rillaar, Namen, Angleur, Logne-sur-Ourthe, Virton, De Panne en Nismes. Twee ♂ gevangen op 16 september 1973 in het leigebied. De soort vliegt in de maanden september en oktober in een tamelijk wilde, rechtlijnige vlucht tijdens de eerste uren van de duisternis.

De rups leeft op lage planten (Senecio, Genista, Campanula enz.), tijdens de maanden mei en juli.

Mormo maura L.

In cat. Lhomme Vol. I, blz. 244,
Seitz Vol. III, plaat 39b,
Koch Band III, nr. 266,
Forster-Wohlfahrt Band IV, blz. 110.

Komt in België bijna overal voor. De vliegtijd duurt van juli tot einde augustus. De vlinder is zeldzaam : 1 ♂ gevangen in het gebied. De vlinder zet zich vast tegen een vertikale plaats en blijft er onbeweeglijk zitten. Het vangen biedt geen moeilijkheden. De rups leeft op Plantago, Taraxacum, Rumex enz., vanaf september tot mei.

Hoewel de zomer van 1974 ons niet veel mooi weer bracht, heb ik toch enkele belangrijke vangsten kunnen doen in hetzelfde gebied als verleden jaar. Op 14 augustus had ik het geluk het in ons land slechts eenmaal vermelde diertje Apamea pabulatricula Brahm te vangen.

Apamea pabulatricula Brahm

In cat. Derenne vermeld te Gileppe (Sibille) in 1928, Forster-Wohlfahrt Band IV, blz. 129, de vlinder komt voor in Denemarken, Noord- en Midden-Duitsland, Baden, Bohemen, Moravië.

Seitz III, vermeld van Zweden, Finland, Noord-Engeland, Duitsland, Oostenrijk, Rusland en de Oeral.

Koch Band III, nr. 280, noordelijke soort die in het gebied slechts op weinige plaatsen werd gevonden.

De vlinder vliegt van begin juli tot half augustus. 1 ♂ gevangen in goede staat, hoofdzakelijk aan de rand van een loofbos.

De rups leeft op bosgrassen van september tot mei en overwintert. Er is slechts één generatie per jaar. In cat. Lhomme staat deze soort niet vermeld.

Ochrostigma velitaris Hufn.

In cat. Derenne wordt deze vlinder vermeld als zeldzaam en gevangen in het bos van de Haute-Marlagne (Bois de Villers) op 14-6-1908.

In cat. Lambillion te Luik, Dinant en Ortho (Ourthe), Lambillionea 44, blz. 36-37 : Nivezé-Spa in juni 1930, - 45, blz. 31 : Nivezé-Spa.

Henri Heim de Balsac schrijft in Alexanor VIII, blz. 264, dat de verspreiding en het biotoop nog zeer slecht bekend zijn. Inderdaad, dit mooie vlindertje, zeer goed kenbaar

met de karakteristieke gebogen lijnen aan de basis der voorste vleugels, werd slechts enkele malen in ons land gevangen. Volgens Albert Legrain in voormeld artikel werden er tussen 1908 en 1973 een twaalftal exemplaren gevangen, waarvan een achttal in de kalkstreek van de Maas. 1 ♂ te Aye-lez-Marche (Richard), 2 ♂ te Belvaux-sur-Lesse, 1 ♂ te Briquemont-Mont Gauthier (Verstraeten), 1 ♂ te Tellin (Legrain), 1 ♀ Bois de Petit-Han (Evrard), te Barvaux (Bolland en Spronck). In de Limburgse Kempen 2 ♂ te Zutendael (De Laever).

Op 14 augustus heb ik deze soort gevangen te Daverdisse. Kurt Lampert vermeldt de vliegtijd in juni en juli in Midden-Europa als zeldzaam.

De rups leeft op eik tot midden september en de pop overwintert.

Hyboma strigosa Den. & Schiff.

1 ♂ gevangen op 15 juli 1974 te Neupont op hooggelegen weide. Lokaal verspreid en zeer zeldzaam.

In cat. Lambillion te Luik, Visé, Brussel, Walcourt en Warnant, Oneux en Theux.

Cat. Derenne : te Tienen (Schammel),

Lambillionea 45 : Petit-Han, Xhoris en Touraing-la-Chaunée.
- 55 : Han-sur-Lesse in 1954.

De rups leeft op Prunus spinosa L., Crataegus monogyna Jacq., Betula, Carpinus en Sorbus, vanaf september en verpopt voor de winter.

In sommige streken is er een tweede generatie, waarvan de rups leeft in juli, maar zelden tot imago ontwikkelt. De vliegtijd begint in juni en eindigt begin augustus.

In een volgend artikel zal ik een overzicht geven van het aantal Heterocera-soorten, gevangen in 1973 en 1974 in de noordwestelijke hoek van de provincie Luxemburg.

Rob Van averbeke

KODE VOOR HET VERZAMELEN VAN INSEKTEN

(Vervolg)

3. Verzamelen met licht

- De vangst in een val moet niet onmiddellijk gedood worden voor later onderzoek.
- Er mogen alleen vallen zonder verdovende middelen worden gebruikt.